

TÄYDENNYS YMPÄRISTÖLUPAHAKEMUKSEEN

Yleiskuvaus toiminnasta

Rakennettava keskus käsittää kierrätystavaroiden kauppakeskuksen sekä lajitteluaseman (Kuva 1). Kauppakeskuksen toiminnasta vastaa Elävä säätiö ja lajitteluaseman Jätekkukko Oy. Yksityis- ja yritysasiakkaat voivat tuoda samassa kuormassa sekä suoraan uudelleenkäytettävää tai korjauskelpoista materiaalia kierrätyskauppakeskukseen että jättemateriaalia lajitteluasemalle.

Kuva 1 Kierrätyskauppakeskus ja lajitteluasema. Tavarantoimitus tapahtuu drive-in-alueella (1) nuolten osoittamassa ajosuunnassa sekä 1. kerroksen sisävastaanoton kautta (2). Jätteet asiakas toimittaa lajitteluasemalle (3) tai sisävastaanottoon. Punainen nuoli kuvaa kaistaa, jonka kautta ohjautuvat pelkästään jätettä sisältävät kuormat. Asiakkaat ajavat lajitteluasemalle puomin kautta (4).

Elävä säätiön toiminta keskittyy uudelleenkäyttöön sekä uusiokäyttöön, jossa sellaisenaan käyttöön soveltumaton materiaali hyödynnetään uudella tavalla, uusiotuotteissa. Kierrätyskauppakeskuksen ollessa avoinna sen henkilökunta tarkistaa lajitteluasemalle menevät kuormat ja poimii niistä uudelleen hyödynnettävät materiaalit kierrätyskauppakeskukselle. Lisäksi mikäli huomataan, että lajitteluaseman jätteen vastaanottopaikkoihin on päätyneet kierrätyskauppakeskukselle soveltuvaa

materiaalia, jota ei voida tunnistaa kenenkään henkilökohtaiseksi omaisuudeksi, voidaan materiaalia kierrättää lajitteluasemalta kierrätyskauppakeskuksen käyttöön.

Asiakkaat voivat tuoda lahjoituksia ja jätteitä alueelle kahdesta eri suunnasta: joko katetun drive-in-alueen kautta tai kierrätyskauppakeskuksen ensimmäisen kerroksen vastaanottoon.

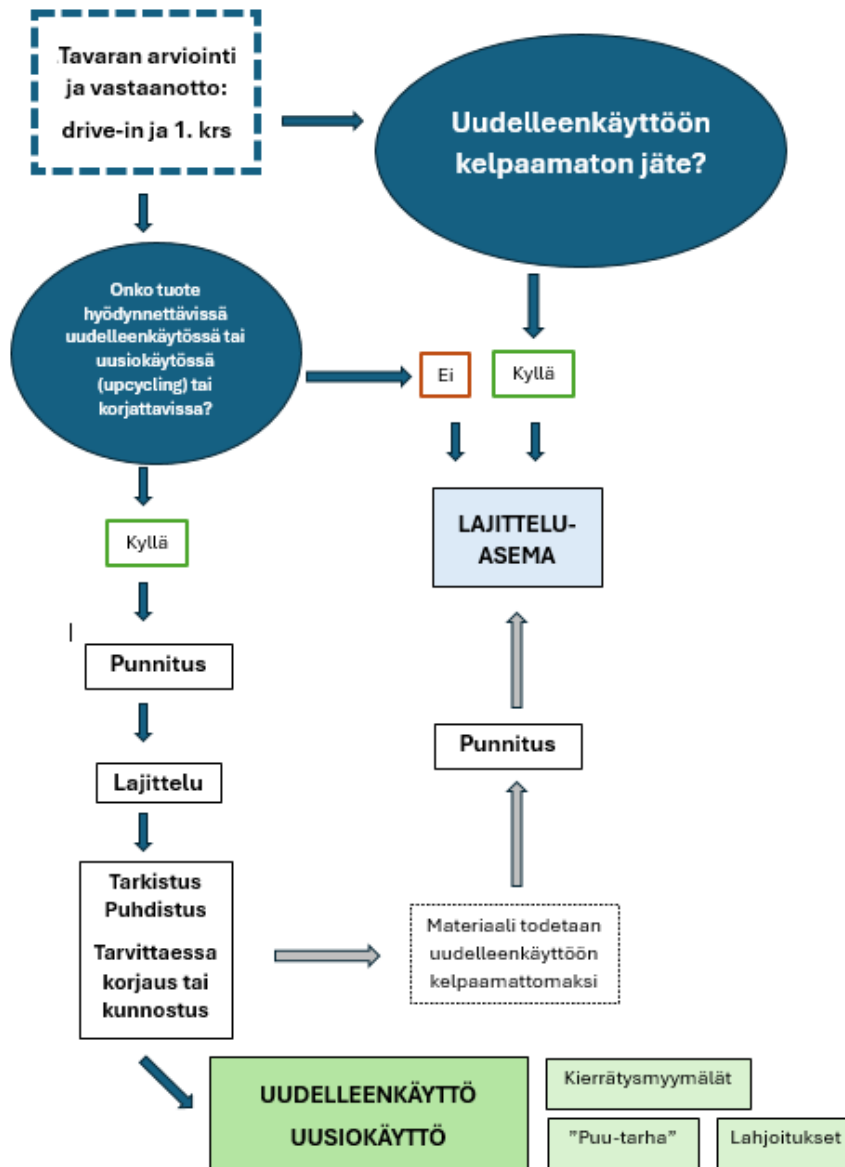
Drive-in-alueella Elävä säätiön henkilökunta vastaanottaa asiakkaiden tuomat kuormat ennen lajitteluasemaa. Henkilökunta tarkistaa kuormat ja erottaa niistä uudelleenkäyttöön soveltuvat tavarat ja materiaalit. Tämän jälkeen asiakas voi toimittaa jäljelle jäävän jätteen eteenpäin lajitteluasemalle. Pelkästään jätettä sisältävä kuorma ohjautuu vapaalle vasemmalle kaistalle ja henkilöstö voi käydä toteamassa kuorman sisällön jätteeksi ja ohjaa asiakkaan lajitteluasemalle. Pääsääntöisesti tavaravirta kulkee drive-in-kaistan kautta uudelleenkäytön toteutumisen turvaamiseksi.

Jalankulkijat ja ilman ajoneuvoa liikkuvat asiakkaat ohjataan asioimaan kierrätyskauppakeskuksen sisävastaanotossa, jossa henkilökunta vastaanottaa sekä lahjoitukset että myös jalankulkijoiden tuomat jätteet. Jätteet toimitetaan edelleen lajitteluaseman vastaanottoon ja uudelleenkäytettävät materiaalit kierrätyskauppakeskuksen prosesseihin. Henkilökunta huolehtii siitä, että jätteet ohjautuvat oikeisiin keräyspisteisiin.

Drive-in-alueelta ja sisävastaanotosta tavarat siirtyvät erilaisia kuljettimia käyttäen kierrätyskauppakeskuksen lajittelutiloihin. Jokainen vastaanotettu tavara tarkistetaan ja tarvittaessa puhdistetaan, kunnostetaan tai korjataan ennen myyntiä. Tarkistetut tavarat ohjataan myyntiin kauppakeskuksen myymälöihin ja tarvittaessa Elävä säätiön muiden toimipisteiden myymälöihin. Uudelleen- tai uusiokäyttöön soveltuvalla puu- ja rakennusmateriaalille on erillinen ”puu-tarha”-ulkovarasto rakennuksen lajitteluaseman puoleisessa päädyssä. Käyttökuntoinen puutavara ohjataan varastoalueelle drive-in-vastaanotosta. Lisäksi 1. kerroksessa on noutopiste asiakkaiden ostamille isoille tuotteille, kuten huonekaluille, sekä verkkokaupasta ostetuille tuotteille.

Alustavan suunnitelman mukaan asiakkaiden kulku lajitteluasemalle tapahtuu puomin kautta. Asiakas ostaa itselleen kulkuoikeuden joko verkkokaupan kautta etukäteen tai puomille tulevalla automaatilla ja ilmoittaa samalla omat yhteystietonsa. Kulkuoikeus perustuu joko ajoneuvon rekisterinumerotunnistukseen ja erilliseen PIN-koodiin tai QR-koodiin. Aseman portilla tulee olemaan puomin lisäksi joko kamera tai koodien lukulaite portin avaamiseksi. Mahdollinen kamera lukee ajoneuvon rekisterinumeron tai koodinlukija koodin, ja avaa puomin ajoneuvoille, joille kulkuoikeus on sallittu. Asiakas lajittelee itse jätteet oikeille paikoilleen. Poispääsy alueelta on ulosajoväylällä sijaitsevan portin/puomin kautta. Myös drive-in-alueella sekä puu-tarhassa tai kierrätyskauppakeskuksen noutopisteellä asioivat asiakkaat poistuvat alueelta saman puomin kautta.

Kierrätyskauppakeskuksen tavaraprosessi on esitetty oheisessa prosessikaaviossa (Kuva 2).

Kuva 2 Tavaraprosessi kierrätyskauppakeskuksessa yhteistyössä lajitteluaseman kanssa. Asiakas tuo tavarat joko drive-in-alueelle tai kierrätyskauppakeskuksen 1. kerroksen vastaanottoon, missä henkilökunta arvioi niiden käyttökelpoisuuden. Hyödylliset tavarat punnitaan, lajitellaan ja tarvittaessa puhdistetaan tai kunnostetaan, minkä jälkeen ne ohjataan uudelleenkäyttöön. Jätteet toimitetaan lajitteluasemalle, jonne ne vastaanotetaan jätejakeiden mukaisesti.

Elävä säätiö tarjoaa kuljetuspalvelua asiakkailta tehtäviin noutoihin sekä myytyjen tuotteiden toimituksiin. Palvelu keskittyy uudelleenkäyttöön soveltuvien materiaalien kuljetukseen.

Mahdolliset jätteet voidaan ottaa kuljetukseen, ja ne toimitetaan asianmukaiseen jatkokäsittelyyn. Varsinaista jätteenkuljetusta ei kuitenkaan tarjota osana palvelua. Säätiön toimipisteiden välisiä runkokuljetuksia käytetään myytyjen tai myyntiin menevien uudelleenkäytettävien tuotteiden kuljettamiseen.

Henkilöresurssit

Kierrätyskauppakeskus ja lajitteluasema palvelevat asiakkaita laajasti Matkus-kauppakeskuksen aukioloaikoina: arkisin klo 10–20, lauantaisin klo 10–19 sekä sunnuntaisin klo 11–18. Pyhäpäivinä aukioloajat voivat olla suppeammat.

Elävä säätiön lahjoitustavaran vastaanotto tapahtuu valvotusti toimipisteen aukioloaikoina. Henkilökunta on vastaanottamassa materiaalit, ja vastaanotto tapahtuu sekä ulko- että sisätiloissa. Henkilökuntaa tarvitaan arvioimaan tavaroiden uudelleenkäyttökelpoisuus. Asiakkaita myös ohjataan tarvittaessa lajitteluaseman käyttöön, puu-tarhan varastoalueelle sekä verkkokaupan noutopisteelle. Tulevaisuudessa tarkastellaan tarvetta ja mahdollisuutta laajentaa drive-in-alueen aukioloa.

Lajitteluaseman vastaanotto on avoinna vähintään Matkus –kauppakeskuksen aukioloaikoina. Palveluaikana lajitteluasemalla on vähintään yksi (1) henkilö. Mahdollisina itsepalveluaikoina lajitteluaseman alueella ei olisi henkilökuntaa. Varsinaisen itsepalveluprosessin kuvaus on esitetty Jätekuon täydennysshakemuksessa 24.9.2025.

Kaikille jätelajeille järjestetään asianmukainen keräysväline, mikä edistää myös jatkokäsittelyn turvallista prosessia ja mahdollistaa myös materiaalien uudelleenkäytön sekä kierrättämisen. Jätelajien vastaanotto laajasti myös mahdollisena itsepalveluaikana edistää jätteiden ohjautumista asianmukaiseen vastaanottopaikkaan. Asianmukaisiin keräysvälineisiin (keräysastiat, valuma-altaallinen tila) vastaanotetut jätteet eivät leviä ympäristöön ja alue on turvallinen asiakkaille, työntekijöille ja ympäristölle. Eniten melua aiheuttavat toiminnot, kuten siirtokuormausta sekä jätteiden tiivistys ajoittuvat pääosin arkipäiville klo 7–20 väliselle ajalle ja lauantaisin sekä sunnuntaisin klo 8–18 väliselle ajalle.

Drive-in-alueen vastaanoton työntekijämäärä on ruuhkattomina aikoina 2–5 henkilöä ja ruuhkaisina aikoina 5–10 henkilöä. Vastaanotossa työskentelevät vastuutyöntekijät vastaavat toiminnan sujuvuudesta, asiakaspalvelusta ja materiaalien ensiarvioinnista. Heidän lisäksi työtehtäviin voi osallistua henkilöitä erilaisissa valmennussuhteissa, kuten työkokeilussa, kuntouttavassa työtoiminnassa tai palkkatuella. Valmennettavat osallistuvat tehtäviin ohjatusti. Vastaanotto toiminnan kokonaiskoordinaatiosta, työnjaosta ja perehdytyksestä vastaa työnjohtaja, joka tekee tiivistä yhteistyötä lajitteluaseman työnjohtajan kanssa.

Kaikille työntekijöille järjestetään tehtävään perehdytys. Vastuutyöntekijöillä on tehtävään soveltuva koulutus, kuten kiertotalouden, asiakaspalvelun tai logistiikan alan tutkinto sekä kokemusta ohjaus- ja työvalmennustehtävistä. Valmennussuhteessa olevien henkilöiden osaamista kehitetään työtehtävien kautta.

Lajitteluaseman työntekijämäärä on 3–7 htv. Lajitteluaseman alueella on 1–3 henkilöä palveluaikana. Aseman toiminnasta on vastuussa nimetty henkilö ja hänen varahenkilönsä. Lajitteluaseman henkilökunta perehdytetään työhönsä ja koulutuksia järjestetään vähintään kerran vuodessa.

Alueella työskentelevien kanssa pidetään kuukausipalavereja, joissa käydään läpi alueen toimintaan ja turvallisuuteen liittyviä asioita. Alueelle tehdään neljä kertaa vuodessa turvallisuuskävelyt, joissa kiinnitetään erityistä huomiota alueen turvallisuuteen ja riskipaikkoihin. Tarkastuksella tulleet epäkohdat korjataan. Lisäksi henkilökunta tarkkailee aluetta turvallisuuden näkökulmasta aukioloaikoina ja kirjaa havainnot. Kirjatuista ilmoituksista lähtee ilmoitus vastuuhenkilöille. Havainnot käsitellään 14 vrk:n kuluessa ja vakavat/kiireelliset ilmoitukset välittömästi. Ohjeiden säännöllinen läpikäynti edesauttaa henkilökuntaa toimimaan ennaltaehkäisevästi ja vahingon sattuessa nopeasti pahempien vahinkojen estämiseksi.

Toiminta henkilökunnan poissa ollessa ja riskienhallinta

Lajitteluaseman sekä drive-in-vastaanoton alueet ovat aukioloaikojen ulkopuolella suljettuina lukittujen porttien takana, mikä estää asiattoman pääsyn alueelle. On kuitenkin olemassa riski, että asiakkaat jättävät tavaroita porttien tai kauppakeskuksen pääovien ulkopuolelle, mikä voi aiheuttaa epäjärjestyä, turvallisuusriskejä ja haittaa ympäristölle.

Tunnistettujen riskitilanteiden mahdollinen vaikutus rajautuu kierrätyskauppakeskuksen ja lajitteluaseman toiminta-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen. Toiminnassa pyritään teknisin toimenpitein, laitteiden huolellisella käytöllä ja henkilöstön koulutuksella varmistamaan, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa ihmisille ja ympäristölle. Ennalta varautuminen onnettomuustilanteisiin ehkäisee häiriötilanteiden muodostumista ja niistä aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Häiriötilanteihin varautumista voidaan harjoitella vähintään ns. työpöytäharjoituksena. Poikkeustilanteita varten toiminta-alueella varataan riittävä ja asianmukainen kalusto, mm. riittävästi alkusammutuskalustoa ja imeytysainetta öljy- ja polttoainevuotojen varalle. Henkilökunnalle ja asiakkaille on näkyvillä yleiset ohjeet menettelystä vahinkotilanteissa, mm. vuoto- ja tulipalotapauksissa.

Viestintä ja ohjaus

Riskeihin varaudutaan selkeällä viestinnällä ja ohjeistuksella. Asiakkaille tiedotetaan kierrätyskauppakeskuksen ja lajitteluaseman aukioloajoista sekä tavaran ja jätteiden vastaanoton käytännöistä. Toiminnasta tiedotetaan sähköisissä kanavissa, kuten verkkosivuilla, sekä paikan päällä olevin opastein ja infotauluin. Turvallisuutta edistävät lisäksi rakenteelliset ratkaisut, kuten portit ja puomit, jotka ohjaavat asiakasliikennettä hallitusti.

Siisteys ja turvallisuus

Alueella toteutetaan säännölliset tarkastukset ja siivoukset. Mahdollisesti alueen ulkopuolelle jätetyt tavarat ohjataan asianmukaiseen käsittelyyn päivittäin ja aina tarvittaessa keskuksen aukioloaikojen aikana, mikä ehkäisee tavaran kertymistä ja ylläpitää alueen siisteyttä ja turvallisuutta.

Tuuli voi levitellä lajitteluasemalla välivarastoitavia jätteitä lajitteluaseman alueella ja ne voivat levitä myös lähiympäristöön. Lajitteluaseman siisteydestä huolehditaan päivittäin lajitteluaseman toiminta-aikoina. Lajitteluaseman alue ja lähiympäristö siivotaan roskista perusteellisemmin syksyisin ennen lumen tuloa ja keväisin lumien sulamisen jälkeen. Jätteiden varastoiminen lavoilla, konteissa ja puristimissa estävät roskien leviämistä ympäristöön. Mahdollisuuksien mukaan osa lavoista ja konteista voidaan varustaa kansilla.

Vartiointi ja valvonta

Kauppakeskus Matkukseen on asetettu poliisilaitoksen luvalla järjestyksenvalvojat. Kierrätyskeskuksen vartiointipalvelut järjestetään yhdessä kauppakeskuksen toimijan kanssa. Tarvittaessa vartiointikierrokset tullaan ulottumaan kierrätyskeskukseen ja tapahtumat kirjataan vartiointiliikkeen tapahtumaraportteihin, jotka jaetaan päivittäin kauppakeskuksen tietoon.

Alueella on kameravalvontaa sekä kierrätyskeskuksen yleisillä sisäalueilla että keskuksen ulkokuoren ympärillä. Kamerajärjestelmiä tullaan valvomaan kauppakeskuksen turvalvomosta, joka on miehitettyinä aukioloaikoina. Kamerajärjestelmät ovat nauhoittavia.

Lajitteluaseman alueelle ja vaarallisten jätteiden tilaan järjestetään kameravalvonta. Erillisiä valvontakierroksia voidaan järjestää tarvittaessa. Kamerakuva tallentuu pilvipalveluun, josta kuvaa voidaan seurata takautuvasti 28 vuorokauden ajan. Asiakasta voidaan lähestyä jälkikäteen, mikäli havaitaan väärinkäytöksiä.